

Főtitkári jelentés az 1988. évről*

Bérczi István

(1 táblázattal)

A hagyományoknak megvan a maga ereje, szépsége és megvan a veszélye. Az ereje abban rejlik, hogy értékeket tud átmenteni, szépsége abban, hogy ez az értékmentő tevékenység generációkra visszamenően őrzi azokat a nemes szokásokat, amelyek kisebb vagy nagyobb közösségnek — divatos szóval élve — azonossági tudatát megadják. A veszélye abban rejlik, hogy egy idő után formálissá, — azt ne mondjam — unalmassá válik.

Társulatunk életében az ilyen hagyomány az éves közgyűlésekhez kapcsolódó *főtitkári jelentés*, amelyeknél az unalmassá válás veszélye még inkább fokozott, hiszen események, számok, adatok sorozatát kell élvezhető formában a hallgatóság számára prezentálni. Nem beszélve arról, hogy egy adott helyzetben mi az érdekes, mi az érdekfeszítő, azt a külvilág eseményei is meghatározzák. Az utóbbi év hazai fejleményei nem kevés érdekességgel, izgalommal és korábban hihetetlennek tűnő változással jellemezhető háttére előtt a főtitkári jelentés nem tehet mást, mint bemutatja a Társulat életének tényeit, egyszersmind igyekszik az új fejleményekhez igazodó jövőképet felvázolni. Teszi ezt anélkül, hogy saját magunk meghatározta alapelveinket a legkisebb mértékben is megváltoztathatnánk, vagy feladnánk, és ezzel azt a vádat víva ki magunk ellen, hogy az események sodrában nem tudjuk saját arcélünket, saját hozzájárulásunkat megfogalmazni.

Kezdjük a beszámolót a számszaki adatokkal. Az elmúlt évi főtitkári beszámoló óta 1988-ban 9 tagtársunktól kellett örökre búcsút venni: ALLODIATORIS Irma, BARTKÓ Lajos, BUDA Tibor, FUCHS György, KISHÁZI Péter, MAJOROS Lászlóné, ORBÁN Gábor, STRAUSZ László és Oleg Sztjepanovics VIALOV. Kérem adózzunk emléküknek egy perces néma felállással.

1988. folyamán a *taglétszám* átlaga: 1270 fő volt.

Jogi tagvállalataink 1988-ban az alábbi intézmények: Alumíniumipari Tervező Vállalat, Bauxitkutató Vállalat, Borsodi Szénbányák, Magyar Alumíniumipari Tröszt, Magyar Állami Földtani Intézet, Mecseki Ércbányászati Vállalat, Országos Érc- és Ásványbányák Vállalat, Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt. Éves szinten a jogi tagdíjbefizetések 5000,— és 80 000 Ft között váltakoztak, ebből teljes bevételünk 232 700 Ft. Egyéni tagdíjból befolyt összeg, ennek kb. a fele. Az 1988. év pénzügyi adatokat az alábbi részletes táblázat tartalmazza:

* Elhangzott a Társulat 1989. március 22-én, a Földtani Intézet dísztermében megtartott (CXXXIV.) közgyűlésén.

<i>Bevételek:</i>		<i>Kiadások:</i>	
Működési bevételek	179 293,—	Működési költségek	2 753 757,—
Egyéni tagdíj	112 583,—	Rendezvények	340 386,—
Jogi tagdíj	232 700,—	Szerződéses munkák	4 173 313,—
Külső szolgáltatások	99 638,—	ÁFA	4 059,—
	<u>624 214,—</u>	<i>Összes költség:</i>	<u>7 271 515,—</u>
Rendezvények bevételei	468 453,—		
Szerződéses munkák	5 450 500,—		
	<u>5 918 953,—</u>		
<i>Összes bevétel:</i>	6 543 167,—		
 <i>Eredmény:</i>			
Kiadás	7 271 515,—		
Bevétel	<u>6 543 167,—</u>		
Támogatás	728 340,—		

(Tervezett támogatás: 1 090 600 Ft).

Legfontosabb számadat az, hogy a tervezett 1 090 600 Ft-os állami támogatás helyett a tényleges támogatás mértéke, kevésbé finoman körülírva: a deficit 728 348 Ft. A bevételek azt mutatják, hogy a rendezvényeken a jelenlegi árak mellett a nyereség minimális, nem éri el a 130 eFt-ot, így a szerződéses munkákból kell a bevételeink oroszánrészt előteremteni most is és a jövőben is.

A számszaki adatok másik típusát véve kézbe, 1988. során a területi szervezetek és a tematikus szakosztályok tevékenysége mellett a *központi nagy rendezvények* jelentették a Társulat életének súlyponti megnyilvánulásait. Ezek közül ki kell emelni a szeptemberi Észak-magyarországi vándorgyűlést, amely a térség — a bukki- aggteleki régió — geológiai térképezési kutatásának legújabb eredményeit volt hivatott bemutatni. A résztvevők száma (110 fő) az érdeklődést és az új eredmények iránt megnyilvánuló bizodalmat jelentette. 1988-ban három *központi előadást* tartottunk, ezeknek a látogatottsága egyelőre nem mindenben igazolja azt az elképzelést, amellyel ezt a rendezvényformát újralesztve újtára bocsátottuk. Mindazonáltal megvagyok győződve arról, hogy következetes és évről évre megismétlődő megrendezése elvezet majd odáig, hogy a megfelelően választott témák esetében a kívánt célt: a látogatottság növelését és a különböző szakterületek szakembereinek kommunikációját legalább évente kétszer megvalósítsuk.

Sorra véve a *területi szervezetek* tevékenységét, az ALFÖLDI TERÜLETI SZERVEZET 1988-ban összesen 9 rendezvényt szervezett, az előadások száma 67, ami meglehetősen sűrített előadási programokat jelent. A rendezvényenkénti létszám átlagosan 36 fő. Változatlanul az Alföld számíthat új, vagy újszerű tudományunk, a geomatematika fellegráának. Ebben az évben rendezték meg a második Geomatematikai Ankétot, amelynek látogatottsága az 1986-ban megrendezett elsőhöz viszonyítva mind az előadások, mind a hallgatóság összlétszámában jelentős növekedést mutatott. Néhány szekcióban összesen 36 előadás bizonyította a téma népszerűségét. Különösen a szakmánk távlatát tekintő elképzelések vonatkozásában nem elhanyagolható jelenség, hogy új színfoltként jelentkezett a képfeldolgozási, térképezési és szimulációs módszerek geológiai alkalmazási lehetőségeinek

bemutatása. A geo- és társtudományok felé történő kapunyitást jelzi a hidrokémiai, hidrológiai és klimatológiai előadások jelenléte ezen az anketén.

A területi szervezet aktívan törekszik arra, hogy a természet és a környezetvédelem, nagyon is időszerű kérdéseinek megtárgyalása geológiai kezdeménnyel történjék. Ehhez kitűnő partnere az MTA Szegedi Akadémiai Bizottsága (SZAB) földtani szakbizottsága, a Kiskunsági Nemzeti Park és a Mérnökgeológiai és Környezetvédelmi Szakosztályunk. Lényeges momentum a szakmai-emberi kapcsolatok ápolásában az egyes szakmai alkotóműhelyek bemutatása. Ennek sorában 1988-ban az Alföldi Területi Szervezet a szegedi egyetem három tanszékét, illetve a Kőolajkutató Vállalat szolnoki, orosházi, illetőleg szegedi kollektívájának eredményeit mutatta be egy-egy előadói formájában.

A BUDAPESTI TERÜLETI SZERVEZET hagyományainak megfelelően széles területen működött a beszámolási időszakban. Ezen belül is feltűnő azonban a tektonika irányába történő eltolódás, valamint a mérnökgeológiai kérdések előtérbe kerülése. Ezt a számadatok is alátámasztják, a Dunántúli-középhegység tektonikájával foglalkozó januári előadói részvétel 54 fős részvétele, valamint a Mérnökgeológiai és Környezetföldtani Szakosztállyal közösen szervezett bős-nagygyarosi — sokat vitatott — vízierőmű mérnökgeológiai kérdéseivel foglalkozó ismertetés, amely 93 főt mozgósított. Feltűnő és további elemzésre érdemes jelenség, hogy a külföldi tanulmányutakról, munkavállalási tapasztalatokról tartott előadások látogatottsága meglehetősen csekély volt. Ez a korábbi tendencia megfordulását jelzi, ami annál is inkább aggasztó jelenség, mert a földtani tevékenység jövőjét — elsősorban a fiatal generáció számára — egyre jelentősebb mértékben a külföldön végzett munkákban látjuk, akár egyéni, akár csoportos formában, akár kivitelezőként, akár szakértői tevékenységet végezve.

A DÉL-DUNÁNTÚLI TERÜLETI SZERVEZET előadásainak témája, mint csepp a tengerben mutatja azt a változást, amelyet a megváltozott gazdasági-pénzügyi helyzet idézett elő a nyersanyagutakban. A korábbi évekhez képest csökken a nyersanyagkutatási eredményeket bemutató előadások száma, viszont ennek ellensúlyaként nőtt a speciális szakterületeket, azoknak részeredményeit bemutató szóbeli és írásos anyagok részaránya, elsősorban az őslénytan, szedimenológia és tektonika területéről. Az építésföldtan, az építőipari nyersanyagok kutatása, a környezetvédelem, a környezetgazdálkodás, mint az új idők új tudományágai, szintén teretköveteltek maguknak az 1988. évi programban. Ez a területi szervezet élen jár az egyetemnek és az ipari intézmények kapcsolatának ápolásában és ezek keretében a fiatalokkal való fokozott törődés jellemzi tevékenységüket.

Az ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI TERÜLETI SZERVEZET a beszámolási időszak alatt a hosszútávú társulati, illetőleg területi program alapján működött. A rendezvények fő témája az Észak-Magyarország területén dolgozó és a terület földtanával — földtani kutatásával — foglalkozó geológusok, geofizikusok kutatási eredményeinek ismertetését jelentette. Különös hangsúlyt helyeztek az újabb kutatási módszerekre, azok eredményességére, illetőleg az ezekből származó gazdasági haszon ismertetésére. A kézenfekvő adottságok ellenére, sajnálatos módon nehézségekbe ütközik az egyetemi hallgatók bevonása a társulati munkába. Ez megtélelünk szerint csak részben tulajdonítható az egyetemi hallgatók elfoglaltságának. Inkább figyelmeztető jelenségnek kell tekintenünk, amely a napjainkban lényegesen mozgalmasabb társadalmi kezdeményésekben megnyilvánuló, nagyobb önmegvalósítási lehetőségek elszívó hatását jelzi. Ami a részvételt jelenti, mint már évek óta, most is a tavaszi Borsodi Műszaki és Közgazdasági Hetek, illetve az őszi tanulmányút vonzották a legtöbb érdeklődőt. „Az észak-magyarországi ásványi nyersanyagkutatás jelenlegi gondoljai és problémái” című anketé és a tokaji tanulmányút egyaránt időszerűségével vonzotta a résztvevőket. Az év folyamán külön nagy rendezvény foglalkozott a földtani kutatás, bányászatkódás szempontjából nehéz helyzetbe került nógrádi terület jövőjét esetleg megváltoztató új földtani kutatási eredményekkel. Ez a példásan megszervezett rendezvény a Tudományos Akadémiával, az Orsz. M. Bányászati és Kohászati Egyesülettel és a Földtani Intézet területi szolgálatával közös tevékenység gyümölcse volt. Az előadói részek átlagos látogatottsága (20 fő) az általános megfigyelhető csökkenő tendenciát mutatja, amely a megújulás igényét egyre inkább követelménnyé teszi.

Imponáló adatokkal büszkélkedik a KÖZÉP- ÉS ÉSZAKDUNÁNTÚLI TERÜLETI SZERVEZET 1988-as tevékenysége, összességében 6 rendezvény 286 fős részvételű létszámmal, az átlagosnál nagyobb aktivitást jelent. Bizonyára szerepe van ebben annak a példamutató együttműködésnek, amely a Közép- és Északdunántúlon működő földtani szervezeteknek, és az Akadémia Veszprémi Bizottsága viszonyát jellemzi területi szervezeteinkhöz. Kiemelkedő jelentőségű volt a Litosztratigráfiai Szeminárium, amely szakmai kirándulással foglalta össze ennek a földtani alaptudománynak a legújabb eredményeit.

Sorra véve a tematikus szakosztályok 1988. évi tevékenységét, az AGYAGÁSVÁNYTANI SZAKOSZTÁLYVAL kezdjük a számvetést. Az 1988-as esztendő a szakosztály részére gazdagabb eredményeket hozott a megelőzőeknél: összesen 13 előadás hangzott el a 7 előadóülésein és ankéton. Figyelemre méltó a klasszikus működési terület, az agyagásványtan területéről való fokozatos eltolódás a talajtan, illetve a szilikátipar nyersanyagok gyakorlati kérdéseinek irányába. Ezt jól példázza, hogy a korábbi évek gyakorlatának megfelelően megrendezett éves ankét is ezt a témakört ölelte fel. A kaolin, illetve bentonit alapú nyersanyagok földtani, bányászati előkészítési és feldolgozási kérdései szerepeltek a programban. Kedvezőtlen tendencia azonban, hogy e szakterületen belül viszonylag kevés az új fiatal szakember, aki a szakosztály munkájába bekapcsolódva annak frissebbé és megújultabbá válására jelentene garanciát.

Az ÁLTALÁNOS FÖLDTANI SZAKOSZTÁLY profilját továbbra sem az általánosság, hanem sokkal inkább a regionális földtani, tektonikai témák jellemezték, amelyek hagyományosan e szakosztály fő témaköréit adják. 1988-ban külön jelentőséget kapott a szakosztály tevékenysége azzal, hogy ök állították össze az észak-kelet-magyarországi vándorgyűlés szakmai programját, és segítettek a titkárságnak a szervezésében. Érdekes, hasznos színfolt — és a látogatottságot is jól befolyásolja — a szakosztály életében a külföldi rendezvények szakmai beszámolója. Fontos ez ma is, amikor a rendezvényeken való részvétel, a külföldi munkavállalás lényegesen könnyebbé vált, megvan a sajátos szerepük. Az egyén meg tudja osztani tapasztalatait, ismereteit azokkal, akik még ezen tevékenység körében nem aktivizálták magukat, és ily módon egyfajta propagandája lehet annak, ami az egész magyar földtan jövőbeli működési terének egyik lehetséges, kibővített mozgásterét jelenti.

Az ÁSVÁNYTAN-GEOKÉMIAI SZAKOSZTÁLY kimagaslóan legsikeresebb rendezvénye 1988 a „Radioaktivitás jelentősége a földtani kutatásban” című ankét, 72 fő részvételével.

A téma fontosságát külön nem kell hangsúlyoznunk, hiszen azon túlmenően, hogy a hasadó anyagok — nyersanyagok kutatása is ebbe a témakörbe tartozik, jóformán a geológia valamennyi szakterülete számol a radioaktív elemek lebomlása törvényszerűségeiből levonható geológiai, litológiai, geokémiai törvényszerűségek gyakorlati alkalmazásával. Ebből a szempontból sajnálatos, hogy az elhangzott előadások egy része áll csak rendelkezésre kézirat formájában, megjelentetési céllal.

A GAZDASÁGFÖLDTANI SZAKOSZTÁLY 1988. évi programján 5 szakülés szerepelt. A tematika sokrétűsége bizonyítja azt, hogy a bányák reaktivációjának tapasztalataitól és lehetőségeitől a távérzékelés szénhidrogénkutatási vonatkozásaival bezárólag számos téma szerepelt az előadóüléseken. Különösen az előzőt tartjuk rendkívül fontosnak, és az előadás címéből a tapasztalatai és lehetőségei megjelölés úgy érzem, az idő előrehaladtával, a társadalom és az egész világ környezetvédelmi érzékenységének rohamos növekedésével, egyre fontosabb szerephez jut. Nem lehet vitás, hogy ez a témakör is azok közé tartozik, amelyekre az időben való felkészülés kifejtése, és a geológiai szempontok hangsúlyozása működési területeink további kiszélesítéséhez vezethet. A szakülések természetesen a felsoroltakon kívül a klasszikus gazdaságföldtani témák megtárgyalásával is lehetőséget nyújtottak, amelyek az ásványvagyon-nyilvántartás, kutatási és bányaföldtani stratégia országos elemeinek kialakításával voltak kapcsolatban.

Szigorúan alfabetikus sorrendben most egy új szakosztály megalakulásáról — pontosabban talán újjáalakulásáról kell szólnunk. Ez pedig a GEOMATEMATIKAI ÉS SZÁMÍTÁSTECHNIKAI SZAKOSZTÁLY. Az előzmények 10 évre nyúlnak vissza, amikor is a hazai és még inkább a nemzetközi geológiai kutatásokban egyre nagyobb szerepet kaptak a számítógépes módszerek, az adatbázisok, térképezési rendszerek és általában a számítógépes probléma-megoldások.

1986-tól kezdve Szegeden rendszeresen geomatematikai ankétot rendeztek. Ezek a rendezvények többnyire 100 főn felüli érdeklődőt vonzottak. Az akkor még sem alakult szakosztály tevékenységét jelzi az, hogy 1987-ben a Cogeodata, a geológia számítógépes alkalmazásával foglalkozó nemzetközi szervezet Szegedet választotta összejövetele színhelyéül. 1988-ban a második Geomatematikai Ankét, illetőleg az első Geosoftver összejövetel egyértelműen bizonyították, hogy ennek a tevékenységnek ideje szervezett háttérrel teremteni a Társulat keretein belül. Az a fiatal generáció, amelyik ennek a szakosztálynak a megteremtését felkarolta, a hazai sikerek mellett nemzetközi elismerést is aratott az 1988-ban Avignonban megtartott geostatistikai kongresszuson, továbbá több külföldi szaklapban megjelent publikáció is ezt jelezte.

A szakosztály hivatalosan 1988. szeptember 22-én alakult meg. Az alakuló ülésen, a Földtani Intézet dísztermében, 53 fő jelent meg. (Újjáalakulásáról is

beszélhetnénk, mert 1970-es években már volt egy kezdeményezés Geomatematikai Szakcsoport néven, amely azonban az érdeklődés és a lelkesedés hiánya miatt, szép csendesen magától kimúlt.) Új szakosztályról lévén szó, engedtések meg a beszámolóban részletesebben ismertetni annak céljait:

- rendszeres előadói fórumot teremteni a geomatematikai és geostatistikai kutatásokkal foglalkozók számára;

- népszerűsíteni a geomatematikai és geostatistikai eljárásokat, és azok geológiai alkalmazását;

- előadói és vitafórumokkal elősegíteni az eredmények szakmai geológiai interpretációját és kontrollját;

- rendszeresen tájékoztatni a hazai szakmai közvéleményt a Geosoftver termékekről, ily módon is népszerűsíteni a számítógépes módszereket, és elterjedésüket segíteni;

- rendszeresen továbbképző tanfolyamok formájában gondoskodni a hazai geoszámitástechnikai kultúra terjesztéséről;

- munkakapcsolatok felvétele több szakosztállyal, illetőleg párhuzamosan, horizontális síkon a többi számítógépi alkalmazással foglalkozó egyesületekkel.

Ez a megalakulás óta eltelt időszakban már azt eredményezte, hogy jó kapcsolat alakult ki a Geofizikusok Egyesületével, a bányászokkal (OMBKE), ami az előadói fórumokon kölcsönös előadói cserét, illetőleg közös előadói napok előirányzását jelenti. Az új szakosztály vezetősége a következő: **BÁRDOSY György** az elnök, aki egyben az Európai Geostatistikai Asszociáció szaklapjának, a Geostatisticnek az egyik szerkesztője és az Asszociáció kelet-európai tagozata elnökjelöltje. Titkár: **GEIGER János SZKFI**; vezetőségi tagok: **LELKES Péter SZKFI**, **Ó.KOVÁCS Lajos MÁFI**, **FÜST Antal KBFI**, **TURCZI Gábor MÁFI**, **RAPP Ferenc MAT**.

A MÉRNÖKGEOLÓGIAI ÉS KÖRNYEZETFÖLDTANI SZAKOSZTÁLY 1988-ban a tervezett programját túlteljesítette: egy terepbejárással egybekötött ankkelt többet iktattak be a programukba az előzetes elképzeléseknél. A közel 34 fős átlagos látogatottság a jelenlegi körülmények között azt jelenti, hogy az előadóülések, illetve a kerekasztal beszélgetések (összesen 4 alkalom, átlag 4 előadás bemutatásával) jól választották meg azokat a témákat, amelyek a szakmai közvéleményt érdeklik. Foglalkoztak a műemléki kőanyagok közettani, közzetfizikai problémáival a Dél-Buda—Zugló metróvonal mérnökgeológiai, vízföldtani kérdéseivel és a szakmai körökben messze túlterjedő érdeklődést — sőt annál is többet — kiváltó Bős—Nagymaros—Dunakiliti Vízierőmű-rendszer szakmai vonatkozású kérdéseivel. A hagyományossá vált munkahelyi látogatás 1988-ban a Barlangtani Intézetbe vezetett, ahol a résztvevők megismerkedhettek a budai barlangok természetvédelmi és földtani vonatkozásaival. A környezetvédelem és természetvédelem volt az Alföldi Területi Szolgálattal közösen a Kiskunsági Nemzeti Park megtekintésére szervezett tanulmányút tárgya, amely 12 előadással mutatta be a nemzeti park földtani, vízföldtani és környezetvédelmi kutatásait, amelyek példát mutatnak a hasonló jellegű kérdések országos megoldásának a lehetőségeire.

A Bős—Nagymaros—Dunakiliti Vízierőmű-rendszer munkálatainak helyszíni megtekintése, amely mindkét résztvevő ország területére kiterjedően összesen 50 fő érdeklődőt vonzott és betekintést adott az építkezés szakmai kérdéseibe, de nem foglalkozott — nem is foglalkozhatott — a leginkább vitatott kérdéssel, az erőműrendszer átfogó környezetvédelmi hatásának elemzésével.

AZ ŐSLÉNYTANI-RÉTEGTANI SZAKOSZTÁLY 1988-ban 7 előadóiüléssel vette ki részét a társulat szakmai tevékenységéből. A hagyományosan specialistákat vonzó őslénytani témákon kívül ismeretterjesztő szinten is érdekesség volt a Mecseki alsóliász hullólábnyomok felfedezéséről szóló bejelentés és előadás. A szakosztály interdiszciplináris ambícióit jelzi a decemberben megtartott „Magyarországi paleogén medencék sülyedéstörténete” c. egész napos előadóülés, amely 9 előadásban részletezte a szénhidrogénföldtani szempontból figyelemre méltó terület szénhidrogén-genetikai modellezéséhez szükséges legfontosabb adatokat.

A Tudománytörténeti Szakosztály 1988-ban bemutatta a 6. Földtani Tudománytörténeti Nap alkalmából „Közetek, ősmaradványok és történelem” címmel a XIII. Inhígeo Szimpózium magyar vonatkozású anyagait. A szakosztály szervezésében, de az egész társulat megemlékezett néhai KERTAI György főgeológus, akadémikus, volt társulati elnök halálának 20. évfordulójáról és az OMBKÉ Zsigmondy Klubjával közösen ZSIGMONDY Vilmos bányamérnök születési centenáriuma alkalmából. Októberben az Inhígeo védnöksége alatt a Szlovák Technikai és Tudománytörténeti Társaság, a Szlovák Földtani Társulat és a Selmechányi Bányászati Múzeum rendezésében Selmechányán lengyel—csehszlovák—magyar regionális szimpózium volt, amelynek témaköre „A Nyugati-Kárpátok földtani kutatásának története az I. világháborúig”. A hat tagú magyar delegációból Csíky Gábor, HÁLA József, PAPP Péter és VITÁLIS György előadásai foglalkoztak a kérdés — érthetően bőséges — magyar vonatkozásaival. A szakosztály volt a gazdája a decemberben a MTESZ megalakulásának 40. évfordulója alkalmából rendezett ülésnek.

A társulatnál több, mint 40 éves tagsággal rendelkezőket a MTESZ emléklappal köszöntötte. Név szerint: BALOGH Kálmán, BÁRDOSY György, BÍRÓ Ernő, CSÍKY Gábor, JANTSKY Béla, KISS János, KÖRÖSSY László, KRETZOI Miklós, MEZŐSI József, MEMECZ Ernő, REICH Lajos, SIPOSS Zoltán, SZEBÉNYI Lajos, SZÉKYNÉ FUX Vilma, SZTRÓKAY Kálmán, SZUROVY Géza, VÉGH Sándorné, VENKOVITS István, VOGL Mária. Ez alkalomból még az ipari miniszter által adományozott *Kiváló Munkáért* kitüntetést kapta: KÖRÖSSY László és SZÉKYNÉ FUX Vilma.

Az *Ifjúsági Bizottság* 1988-ban is megrendezte az első előadói ankétot. A szakmai zsűri tagjai az alábbiak voltak: HÁMOR Géza, SZABÓNÉ BALOG Anna, ALFÖLDI László, HAAS János, KECSKEMÉTI Tibor, KLEB Béla, KUBOVICS Imre, POGÁCSÁS György, SZÉKYNÉ FUX Vilma, SZILÁGYI Gábor, ZELENKA Tibor. „Hallgató” és „végzett” kategóriában versengtek az előadók. A „hallgató” kategóriában egy I. és két II., egy III., a „végzett” kategóriában két I. egy II. és egy III. díjat és számos különdíjat oszthatott ki a zsűri az alábbiak szerint:

„Hallgató” kategóriában:

I. díj: SZTANÓ Orsolya 5000 Ft

Új üledékföldtani modell a lábatlani Köszörűkő bánya konglomerátuma értelmezéséhez.

SZTANÓ Orsolya a hallgatói kategória I. díja mellé a Magyar Szénhidrogénipari Kutató-Fejlesztő-Intézet külön díját is megkapta, mely 2 nap, teljes ellátással, a sziráki kastélyban, 2 fő részére.

II. díj: TAMÁS Csaba 4000 Ft*

Az egyházaskeszői bentonit ásvány-kőzettani vizsgálata.

II. díj: BUJTOR László—FEHÉR Tamás—MOLNÁR Attila 6000 Ft**

A nagyvályi-völgy (Ny-Mecsek) és környékének földtani felépítése.

III. díj: ROTÁRNÉ SZALKAI Ágnes 3000 Ft

A Nagyharsányi Mészke Formáció K-magyarországi elterjedése szénhidrogénkutató fúrásokban.

Hallgatói kategóriában a Mecseki Ércbányászati Vállalat *külön díját*, 3000 Ft-ot:

CSICSÁK József: A Jakab-hegyi Homokkő Formáció „átmeneti” tagozatának ásványkőzettani vizsgálata c. előadása nyerte.

* TAMÁS Csaba II. díjért járó 4000 Ft pénzjutalmat az Eötvös L. Tudományegyetem Geológiai Tanszékszoportja ajánlotta fel.

** BUJTOR László—FEHÉR Tamás—MOLNÁR Attila társzerzős előadásáért a zsűri az egyébként 4000 Ft másodlik díj helyett a három szerző részére összesen 6000 Ft-ot szavazott meg.

„Végzett” kategóriában:

I. díj: BÖRÖCZKY Tamás 5000 Ft***

A Fenyőfő-IV. sz. telep bauxitföldtani vizsgálata.

I. díj: ÚJSZÁSI Katalin 5000 Ft

Szeizmikus sztratigráfiai vizsgálatok Mezőcsokonya térségében.

II. díj: NAGY Imre 4000 Ft

Barlangi üledékek termolumineszcenciás kormeghatározása és paleomágneses vizsgálata.

III. díj: MÁTYÁS János 3000 Ft

A DNy-magyarországi szénhidrogén-előfordulások főbb csapdatípusai.

Végzett kategóriában a Vízgazdálkodási Tudományos Kutató Központ külön díjdt 3000 Ft-ot:

GYŐRI Dóra

Hidrogeokémiai módszerek alkalmazásának lehetőségei a felszín alatti áramlási rendszerek felderítésében c. előadásával nyerte el.

Az elnökségi bizottságok közül a *Nemzetközi Bizottság* tevékenysége egyben jelzi a társulat nemzetközi tevékenységét is. 1988-ban az alábbi rendezvényeken vettünk részt:

Tökés reláció:

Cogeodata (Finnország) — GEIGER János — deviza (részvételi díj); Diatoma Konferencia (Finnország) — HAJÓS Márta — útiköltség hozzájárulás Ft; Szedimentológiai Asszociáció (Belgium) — HAAS János, LUKÁCS Andrea — dev. + RD; A mérnökgeológia szerepe a műemlékvédelemben (Görög.) — KERTÉSZ Pál — dev. RD; Az Alpok nagyszerk. kapcsolata (Ausztria) — HAAS János — meghívás, útikölts. Ft; ÖGG vándorgyűlés (Ausztria) — NAGY Elemér, SZABÓ János — meghívás, útikölts. Ft; Geológiai Világkongresszus (USA) — 3 fő — részvételi díj.

Deviza felhasználás:	89 500 Ft
Útiköltség, stb. Ft-ban:	67 700 Ft
	<u>157 200 Ft</u>

Ebből Ft-térítés:	— 79 000 Ft
	<u>78 200 Ft</u>

Szocialista reláció:

Lengyel Geol. Társaság vándorgyűlése — BÖRÖCZKY Tamás, TENKEI Sándor — csere; Geológiai viszonyok a Rhodope hg-ben (Bulgária) — PAPP Gábor, SZEBÉNYI Géza — csere; A Ny-i Kárpátok geol. kut. története (Selmecbánya, Csehszlovákia) — CsÍKY Gábor, ZIMMERMANN Katalin; 7. Ásványtani Konferencia (NDK) — VICZIÁN István — napidíj + útiköltség.

Felhasznált Ft: 22 200,—

A nemzetközi tevékenység másik oldalát jelentette az 1989-es év örvedetesen megszaporodott hazai nemzetközi rendezvényeinek előkészítése, így az áprilisban sorra kerülő IAS 10. Regionális Konferenciája, illetve a XXI. Európai Mikropaleontológiai Kollokvium, mely szeptemberben lesz. A két szervező bizottság 1988-ban összesen 7 előkészítő ülést tartott. Folyamatosan figyelemmel kísértük az 1989-es washingtoni Geológiai Világkongresszus szervezési munkálatait és megtettük az előzetes lépéseket a létszámban anyagi okok miatt csekély, de határozott társulati részvétel érdekében.

Kétoldalú együttműködési megállapodást írtunk alá az Osztrák Földtani Társulattal és a Bolgár Földtani Társulattal, részben évi néhány devizamentes cserenapra, részben kölcsönös előadások megtartására egymás ülésein.

*** BÖRÖCZKY Tamás I. díjával járó 5000 Ft pénzjutalmát a vállalata kifizette, továbbá a Magyarhoni Földtani Társulat elnöksége az I. díj mellé — külön díjként — jutalmul adta, hogy a pályázót kiküldte a Lengyel Földtani Társulat 1988. évi vándorgyűlésére.

A társulat 1988. évi rendezvényei (statistikai adatok)

I/a táblázat

Szervezeti egység	Előadónlések			Terepbejárások			Vezetőségi ülések		Egyéb		
	száma/ ankét	elhangzott előadások száma	résztevők száma/ ankét	száma	elhangzott előadások száma	résztevők száma	száma	rész- tevők száma	megnevezés	elhangzott előadások száma	résztevők száma
Agyagásványtani Szakosztály	7/1	13/4	137/49	—	—	—	—	—	—	—	—
Általános Földtani Szakosztály	8	12	198	—	—	—	1	6	—	—	—
Ásványtan-geokémiai Szakosztály	8/1	36/22	177/72	—	—	—	2	10	—	—	—
Ásványgyűjtő Szakcsoport	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—
Gazdaságföldtani Szakosztály	4	4	57	—	—	—	—	—	—	—	—
Geomatematikai és Számítástechn. Szo.	2/1	3	151/120	—	—	—	1	5	alakuló ülés	—	53
Mérnökgeológiai-környezetf. Szo.	4/2	16/10	134/87	1	6	50	2	16	mh. látogatás 2 x	—	26
Ólánytani-rétegtani Szakosztály	7/1	21/8	188/44	1	3	39	1	8	—	—	—
Tudománytörténeti Szakosztály	6/1	24/10	166/25	—	—	—	2	11	koszorúzás	—	80
Ifjúsági Bizottság	1/1	19/19	80/80	—	—	—	—	—	—	—	—
Szénkőzettani és szerves-geok. munkabiz.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szakosztályok összesen:	47/8	195/73	1288/477	2	9	89	10	56	—	—	159

Szervezeti egység	Előadónálékok			Terepbejárások			Vezetőségi ülések		Egyéb		
	száma/ ankét	elhangzott előadások száma	résztevők száma/ ankét	száma	elhangzott előadások száma	résztevők száma	száma	rész- tevők száma	megnevezés	elhangzott előadások száma	résztevők száma
Alföldi Területi Szervezet	9/3	67/62	317/183	—	—	—	1	7	—	—	—
Budapesti Területi Szervezet	5	7	163	—	—	—	1	5	—	—	—
Déliunántúli Területi Szervezet	9/1	22/8	249/43	—	—	—	1	6	—	—	—
Északmagyarországi Területi Szervezet	7/2	23/14	143/79	1	5	34	2	19	klubdélután: 2 x	—	51
Közép- és Északunántúli Területi Szervezet	6/4	29/23	286/176	—	—	—	—	—	—	—	—
területi szervezetek összesen:	36/10	148/95	1148/481	1	5	34	5	37			51
társulat összesen:	83/18	343/168	2438/958	3	14	123	16	93			210

Központi rendezvények:

Köszvényezés	1— 50 fő
Elnökségi ülés	4— 69 fő
Választmányi ü.	2— 50 fő
Titkári értekez.	2— 40 fő
Közp-i előadón.	3— 56 fő
Vándorgyűlés	1—110 fő
F. Közl. Szb. ülés	2— 15 fő
IGOP ülés	1— 22 fő
RDP ülés	1— 20 fő
IAS előkész. biz. ü.	3
XXI. Eu. Mikr. biz. ü.	4

1988-ban valamennyi társulati megmozduláson közel 3300 fő vett részt. Természetesen tudjuk, hogy ezen belül a személyek jó része többször fordul elő. Őket tarjuk a társulat aktívabb tagjainak.

A MTESZ Ellenőrzési Önálló Osztálya 1988. október 3–12. között ellenőrzést tartott a társulat egész tevékenységére kiterjedően. Általánosságban megállapítást nyert, hogy a szakmai célok megvalósulnak, de további erőfeszítéseket kell tenni az önfinanszírozó képesség növelésére. Az Ellenőrző Bizottság és a Gazdasági Bizottság részvesz egy erre vonatkozó intézkedési terv kidolgozásában.

A publikációs tevékenység is hozzá tartozik társulatunk rendszeres tevékenységéhez. 1988-ban megjelent a *Földtani Közlöny* 1987. évi 1–4. száma 438 oldalon, 2000 példányban, kiadtuk az *Általános Földtani Szemle* 23. számát 224 oldalon, 750 példányban, a *Mérnökgeológiai Szemle* 1988/36. számát 222 oldalon, és a 37. számot 205 oldalon, 400 példányban számonként, a *Tudománytörténeti Évkönyv* 11. számát 286 oldalon, 250 példányban, és az *Őslénytani Viták* 1988/35. számát, 94 oldalon, 600 példányban.

Régóta vajdó kérdés a szakmai folyóiratok illetőleg publikációk kérdése. Korábban a papirkontingens, azután az idő változásával a költség oldal volt az a szorító tényező, amely miatt állandóan, mint DAMOKLÉSZ kardja, lebegett a fejünk fölött a szakosztályi lapok beszüntetésének, illetőleg a *Földtani Közlöny* oldalszámának redukálási veszélye.

Napjainkban, amikor az újságstandokon naponta jelennek meg kiadványok, — nem teljesen a tudományos folyóiratokéval azonos színvonalon — a papirkontingens kérdése már nem tűnik időszerűnek, annál idősebbnek tűnik azonban a pénzügyi forrásoknak az oldala, és ismételtlen, és erről a helyről kell foglalkoznunk azzal a gondolattal, hogy előbb, vagy utóbb a szakmának valamilyen pénzügyi finanszírozási formát kell találni a geológiai földtani kérdésekkel foglalkozó vállalatok oldaláról a *Földtani Közlöny* terjedelmének és színvonalának megtartása érdekében. Sajnálatos, de ez fokozottabb mértékben vonatkozik a szakosztályi kiadványokra.

Minden évben örömmel adunk hírt azokról, akik szakmai tevékenységükért, életművükért *kitüntetést kaptak*. Gratulálunk a következő tagtársainknak és kollégáinknak:

ÁGOSTON Zoltán
BARABÁS Antal
BUDAI Tamás
CHIKÁN Géza
CSICSELY György
DARIDA Károlyné
DOBOS Irma
DRAZSDIK Lajos
DUDKO Antonyina
FÜLÖP József

GÉCZY Barnabás
HÍR János
ILKEYNÉ PERLAKI Elvira
JÁMBOR Áron
JUHÁSZ József
KAISER Miklós
KOCH László

T. KOVÁCS Gábor

KOVÁCS Lajos

Kiváló munkáért
Kiváló Dolgozó
KFH Elnöki Dicséret
Kiváló Munkáért
Kiváló Dolgozó
Kiváló Dolgozó
Kiváló Dolgozó
Schafarzik Ferenc Emlékérem
Kiváló Munkáért
Kiváló Munkáért
— Széchenyi István Emlékplakett
— A Rektori Konferencia elnökévé választotta
Kiváló Munkáért
Kiváló Munkáért
Kiváló Dolgozó
Akadémiai Díj
VITÁLIS Sándor Nívódíj
KFH Elnöki Dicséret
Emberi Környezetért kitüntetett jelvény
— Kiváló Munkáért
— Bányász Szolg. Érdemérem arany fokozata
KFH Elnöki Dicséret

KÖRÖSSY LÁSZLÓ	Kiváló Munkáért
KRISTÓF János	Kiváló Dolgozó
KUCSORA Sándor	Kiváló Dolgozó
KURUCZ Béla	Bányász Szolg. Érdemérem arany fokozata
LATRÁN Béla	Kiváló Munkáért
MAJOROS György	Kiváló Munkáért
MARCELL Ferencné	KFH Elnöki Dícséret
MÁRTON Gyuláné	Kiváló Dolgozó
NAGY Lászlóné	Kiváló Munkáért
PAPP Péter	Kiváló Dolgozó
PIKÓ József	Bányász Szolg. Érdemérem ezüst fokozata
POGÁCSÁS György	Kiváló Munkáért
POSGAY Károly ifj.	Munka Érdemrend arany fokozata
RAVASZ Csabáné	Kiváló Munkáért
SOMFAI Attila	Kiváló Munkáért
SOMSSICH Lászlóné	MNK Csillagrendje
SZARVAS Imre	Kiváló Munkáért
SZEDERKÉNYI Tibor	Kiváló Munkáért
SZÉKYNÉ FUX Vilma	Kiváló Munkáért
SZOMSZÉD Elemérné	Kiváló Munkáért
SZTYEHLIK Károly	Kiváló Munkáért
TÓKA Jenő	OVH Elnöki Dícséret
TORMÁSI István	Szocialista Magyarorszáért
TULLNER Tibor	Kiváló Munkáért
VÁNDORRI Róbert	Kiváló Dolgozó
VIRÁGH Károly	Kiváló Bányász
VÖLGYI László	Kiváló Munkáért
VÖRÖS Attila	Kiváló Munkáért
ZELENKA Tibor	Szocialista Kultúráért
ZENTAY Tibor	MTESZ Emlékplakett
	Kiváló Munkáért

Tisztelt Küldöttközgyűlés!

Az építészek kultúrtörténetének a szó fizikai és átvitt értelmében is kiemelkedő alkotásai a tornyok. Ha széles, jó alapokon megfelelő anyagból épültek, évszázadokon át, sőt ezredév távlatából üzenik a mának egykor volt alkotóik hozzáértését. Gondolataik, elképzeléseik, hogy mit miért építettek úgy ahogy, csak sejthetők, a valóságot csak ők tudták, akik csinálták.

Óhatatlanul ez a hasonlat jut az ember eszébe, ha meg akarja fogalmazni, mi is a tudományos egyesületek szerepe hazánk közelmúltjának szellemtörténetében. Ma, amikor kezdjük hivatalos szinten is újra felismerni az évtizedeken át mellőzött, sőt rossz szemmel nézett értékeket. Talán nem önhittség utalni arra, hogy ezeket az értékeket — mint hallgatag tornyok — őrizték az egyesületek a nehéz időszakban is, megkeresve az ellentétes nézetek között azt, ami a közös szakmai-emberi érték. Ha ezt az utat járjuk továbbra is, azt keresve ami összeköt, és nem azt ami szétoszlat, a szűkebb szakmai köreinken túlra is kisugárzó, nagyon is aktuális, jó példát mutathatunk. Ehhez kívánok jó erőt, egészséget, türelmet.

Jó szerencsét!